

למידה חברתית פרטנית-

מודל הנחייה חברתית 4+1 הנחייה, ממוקדת קושי וסבל חברתי

מאת: נופר ירושלמי ספדה.

"הזנך לרכוש חברי היא להיות חבר" (יו בלאק)

אבל איך עושים את זה?

פעם חשבתם איך מלמדים חברתית? איך "הופכים" ילד 'דחוי חברתית' ל'ילד חברתי', בעל יכולות חברתיות?

האם חשבתם מה מבסס תהליך חברתי?

האם על שיחות בלבד נשען תהליך ונלמד ידע?

כיום, ישנה דעה רווחת כי לילדים מתקשים חברתית נדרשת "קבוצה חברתית" כי רק בקבוצה יבואו לידי ביטוי ההתנהגויות החברתיות האוטנטיות של התלמיד.

אך בואו נתאר מקרה קבוצתי קלאסי:

מתגבשת קבוצה לעבודה חברתית שכל חבריה סובלים באופן כזה או אחר מקושי חברתי. בקבוצה חמישה ילדים ש: 1. מעמדם החברתי שונה- אחד שקוף, שני בריון, שלישי דחוי וכו'. 2. החסך החברתי שלהם שממנו נובע הקושי, שונה- האחד אינו יודע להפסיד, השני אימפולסיבי, השלישי חסר אנרגיה חברתית וכו' ולכל אלה אנו נדרשים לתת מענה בתוך הקבוצה ועוד, לעזור להם להפוך ל "יצורים חברתיים". באמת?! הכיצד?! כיצד נוכל לתת לכל אחד מהם מענה מדויק בקבוצה? והאם בהכרח אלו יתגבשו לכדי קבוצה? ואם כן, כיצד נעזור אם אנחנו לא מכירים את הנרטיב החברתי האישי שלהם?! אז אני אומרת, רגע! לפני שאתם ממחרת לקבוצה חברתית, הפעילו חשיבה. חלילה, אינני נגד קבוצות חברתיות אך דעתי היא, שיש להפעילן ביישום שכל.

אני דוגלת בהנחייה חברתית פרטנית, ובעשייה רבת השנים שלי פיתחתי מודל הנחייה פרטנית, 4+1 שעזר לעשרות, אם לא מאות תלמידים, להתנהל חברתית.

בהנחייה פרטנית ניתן מענה לקושי חברתי ממוקד ומדויק לילד/ה הנועצים. במרחב החברתי (הקליניקה) אנו מעלים למודעות את הקושי החברתי ובעזרת כלים ועזרי הנחייה ללמידה חברתית נותנים לילד "עוגנים" שיעזרו לו ללמוד מיומנויות חברתיות והתנהלות חברתית שיטיבו עמו.

ניסו דודג' ופלדמן (1990) הסבירו את ההתנהלות החברתית הבלתי מסתגלת במונחים של עיבוד אינפורמציה חברתית ובמילים אחרות, הם בדקו כיצד מפרשים ילדים סיטואציות חברתיות. בעקבות הניסיון שלהם להסביר התנהגויות אלה בקרב ילדים הם פיתחו את המודל של רגישות לדחייה RS- rejection (sensitivity)) שמסביר את ההתנהגויות שמובילות לדחייה.

כשהלמידה היא פרטנית או מבצעים הערכה חברתית מדויקת לנועץ תוך התייחסות ל:

· גיל כרונולוגי

· מגדר

· תפקוד חברתי בהתאם לקבוצת השווים

· תרבות וקהילה

· ידע חברתי קודם המבוסס בין היתר על ערכים, ויסות ודפוסים מחשבה.

בבואנו לכתוב תכנית חברתית הנחייטית נתייחס לשני היבטים, אשר נדמה אותם לכתובת שיר, מילים + לחן.

בסריקה של יכולות החברתיות של הילד נתייחס לשני היבטים תפקודיים חברתיים של הילד:

1. יכולות קוגניטיביות המעידות על ידיעה והכרה של מיומנויות חברתיות (הספרות מתארת היום מאות מיומנויות חברתיות. בערכה כישורים לקשר חברתי 49 מיומנויות חברתיות נדרשות ליחסים חברתיים) = 'מילות השיר'.

2. יכולות התנהלות בפועל, 'תנועה חברתית', היכולות הבלתי מילוליות המאפשרות השתלבות מיטבית בחברה ואלו הן: הצטרפות לקבוצה, החזקה של קשרים חברתיים ופתרון קונפליקטים = 'לחן'.

במודל ההנחיה החברתית שלי, 1+4 יש התייחסות לשני היבטים המוצגים מעלה. בבסיס גישה זו בכונתי ללמד את הילד/ה התנהגויות חברתיות = מיומנויות חברתיות והתנהלות חברתית מקובלת ביחסים חברתיים ומכאן ל"יתקן" מחשבות, תגובות, התנהגויות חברתיות לא מתאימות שעלולות לגרום לדחייה חברתית.

המודל מוצג בהרחבה בקורסי ההנחיה שלי.

ומה עם קבוצות חברתיות? זה שלב שני ואחר, אפרט עליו בהרחבה בהזדמנות אחרת. בחברות,

נופר ירושלמי- ספדה,
המרכז החברתי

רוצים לשמוע עוד? מוזמנים

נייד - 053-3569499

או

לבקר באתר המרכז החברתי

www.m-hevrati.co.il